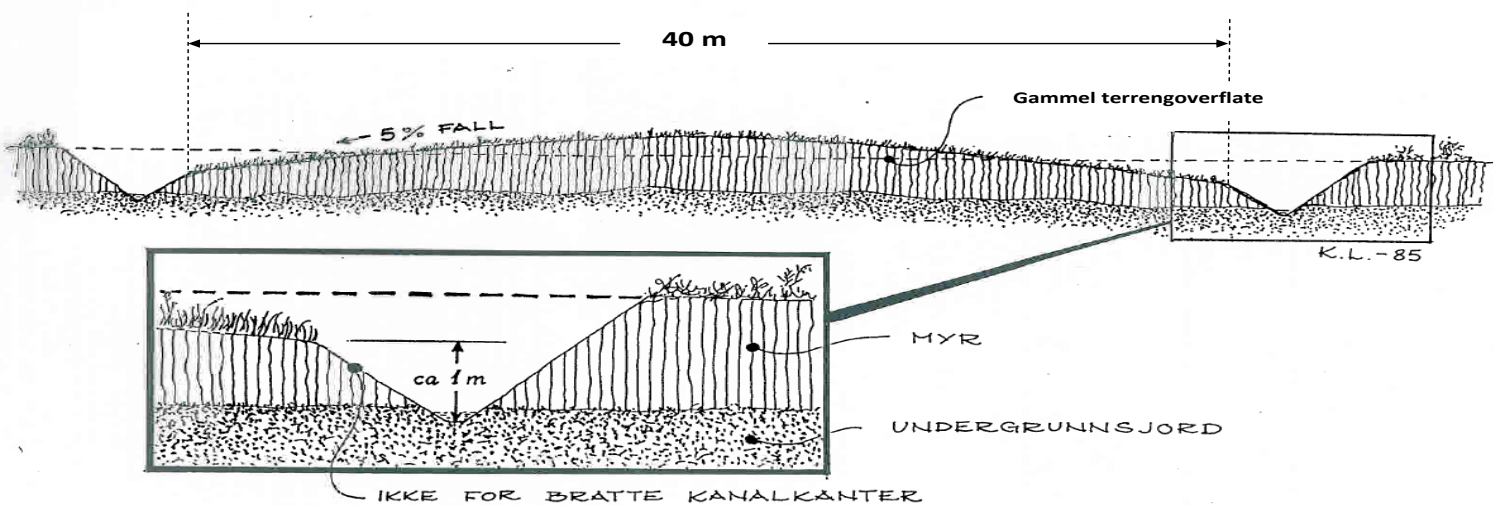

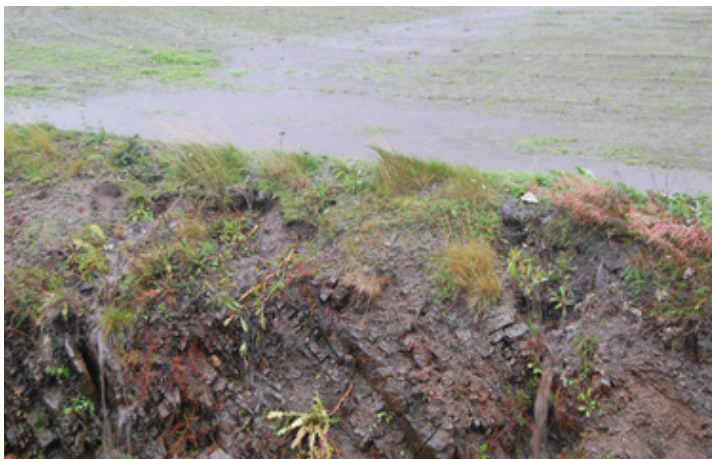
HYDROTEKNIKK

Overflateforming og drenering

Overflateforming og drenering

Store nedbørmengder er utfordrende fordi store vannmengder skal renne av på kort tid. Selv små hindringer kan føre til oppstuvning av vann og forsinket opptørking. Så lenge nedbørsperiodene er kortvarige er ikke dette noe problem på lett gjennomtrengelig jord. På leirjord, siltrik jord og myrjord kan selv små forsinkelser av opptørking føre til redusert avling og avlingskvalitet. På alle jordtyper kan en slik oppdemming føre til erosjon når vannet skal videre.

En smal vegetasjonskant som over tid har silt ut finsand og silt har laget ei demning som gir oppstuvning av regnvann. Det oppstår etter hvert "bruddsoner" i demningen der vannet får utløp. På de fleste jordtyper medfører økt fare for erosjon.

FOTO: Are Johansen, NLLofoten

Tiltak:

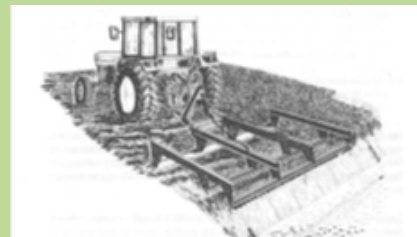
Vedlikehold av sidekant der det er gjerder i forbindelse med fornying av eng.

Markerte forsinkinger og grasdekte vannveier gjøres bredere mot kanten for å redusere vann-hastighet og gi bedre rensing.

Høsting av kantvegetasjon helt ut på kanten.

På arealer med tette jordarter og der grunnvannsnivået står høyt bør man unngå permanent kantvegetasjon mot kanaler.

Jevnt overflatefall mot skråninger og kanaler. Bruk av gravemaskin til grov-arbeidet og slodd eller planskjær til finpuss.

*Tegning fra LTI-rapport nr. 10/1989.
Profilering av myrjord*

Landbruket kan lære av Statens Vegvesen som satser på å øke avrenningen fra veibanen ved å fjerne graskanten som dannes mellom asfalt-kanten og veigrøfta eller veiskråningen.

FOTO: Are Johansen, NLLofoten

Jevn overflateform er avgjørende for god drenering. Derfor er det viktig å få til en jevnest mulig overflateform før tilsåing. Selv små ujevnheter skaper problemer i perioder med mye nedbør. Slike forsinkninger gir redusert avlingsnivå og avlingskvalitet i alle kulturer. I grasproduksjonen fører dette til raskere uttynning i enga og større overvintringsskader.

Det er viktig å få til en god overflateform både på større flater og der man bygger fall. Selv små forsinkninger kan skape problemer.

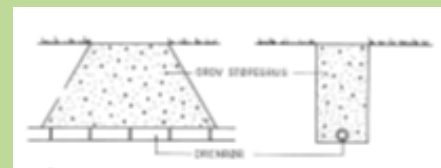
FOTO: Are Johansen, NLLofoten

Tiltak:

For å få et godt resultat må man bruke gravemaskin med bred graveskuffe. Det er viktig å legge til side matjord og forme under-grunnen før matjordlaget legges tilbake på plass. Til slikt arbeid må man ha en maskinfører som har blikk for masseforflytning og som er nøye med arbeidet.

Der det ikke er mulig å få til en god overflateform må de legges til rette for infiltrasjon av vann ved bruk av godt gjennom-trengelig materiale over grøftene helt opp i dagen eller kummer. Her må man sørge for å lage vannveier inn mot kummer og nedløpspunkter over grøftene.

På tette jordtyper må det etableres permanent grasdekke over nedløpspunkter og rundt kummer. Dette gjelder også på grasmark.

Fra typetegning TG/N 1a

Perioder med mye nedbør, det første snøfallet på høsten eller perioder med barfrost er gunstige for å avsløre små ujevnheter på feltene. Det er også enkelt å lokalisere kilder, tette grøfter og hvor vannet egentlig kommer fra.

Flere eksempler: <http://www.hydroteknikk.no>

FOTO: Are Johansen, NLLofoten

